

Prædiken til Mariæ bebudelses dag

Luk. 1, 46-55

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas: Da sagde Maria: »Min sjæl ophøjer Herren, og min ånd fryder sig over Gud, min frelser! Han har set til sin ringe tjenerinde. For herefter skal alle slægter prise mig salig, thi den Mægtige har gjort store ting mod mig. Helligt er hans navn, og hans barmhjertighed mod dem, der frygter ham, varer i slægt efter slægt. Han har øvet vældige gerninger med sin arm, splittet dem, der er hovmodige i deres hjertes tanker; han har styrtet de mægtige fra tronen, og han har ophøjet de ringe; sultende har han mættet med gode gaver, og rige har han sendt tomhændet bort. Han har taget sig af sin tjener Israel og husker på sin barmhjertighed som han tilsagde vore fædre – mod Abraham og hans slægt til evig tid.» Lukasevangeliet 1,46-55

Vi er ved forårsjævn døgnstide, sidst i marts, og Maria synger lovsang. Det gør hun, efter at englen Gabriel har været hos hende, talt til Maria og sagt, at *hun*, nok så purung og uberørt, skal føde et barn – ”Frygt ikke, Maria! For du har fundet nåde for Gud. Se, du skal blive med barn og føde en søn, og du skal give ham navnet Jesus”. Og Maria sagde: ”Lad det ske mig efter dit ord!” Så forlod englen hende. Og Maria gav sig til at synte lovsang med tak til Gud for ”alle gode gaver, der kommer oven ned”. For kraft og styrke til dagen. Også når man selv og hele ens liv, som Marias her, er blevet væltet omkuld af en engel, eller hvad det nu var, der skete i dit og mit liv. For også vi kender til det, at livet med et ændrede retning. At noget uventet, pludseligt kom ind og fyldte. På godt og på ondt. Som lykke eller ulykke. At vi fik tæppet for ikke at sige, grunden, under fødderne revet væk. Og hvad så? ”Hvad gør vi nu, lille du?”

Ja, Maria synger lysende lovsang. Det er ikke noget, man kan forlange af hverken sig selv eller andre, at det skal kunne være sådan. Da slet ikke, når man står lige midt i det, og ulykken lige er sket eller i hvert fald det, der umiddelbart kunne ligne en ulykke

og ikke andet. For eksempel som purung ugift kvinde at stå som gravid. Og alligevel – Maria finder sprækken, revnen, vinklen ind til det kommende nye liv, hvor der er andet og mere at sige og synge end den rene klagesang.

Det er ikke noget, man kan forlange, at det *skal* være sådan – sorgen har sandelig også *sin* tid – men det *kan* være sådan, selv overfor alt det uvisse, alt det, der kan gå så galt, så galt.

Sådan er det for Maria. Maria venter sig(!) Som sådan synger hun lovsang. Og som sådan er hun et stærkt forbillede og lyser op for os alle. At kunne vente sig og således *ville* være svanger og frugtsommelig med nyt liv, hvad så end der måtte komme, det er godt. Det er et godt sted at stille sig, et godt sted at være, også i forhold til alt det, der kan gå galt.

Som Søren Ulrik Thomsen så enkelt og ligetil skriver det i digtsamlingen om *Det værste og det bedste*, og det er i et af digtene om det værste, at linjen står der med ordene: ”At alting stadig kan ske er det værste”. Og så bladrer man om på næste side til et digt om det bedste, og ser, at i nøjagtig tilsvarende linje, står der her: ”At alting stadig kan ske er det bedste”. Åh ja, det er jo også sandt! Det kan jeg jo også godt mærke.

I bogen *Guds moder og himlens veninde*, om Mariabilledets historie skriver Lisbeth Smedegaard Andersen i indledningen om på bedste lutherske vis at se Maria som først og fremmest menneske: ”Af Luthers udlægning af Marias lovsang fremgår, at han omfattede Jesu mor med både respekt og kærlighed. Han havde selv et Mariabillede hængende i

sit arbejdsværelse” (s. 15). Og samtidig så henviser Luther gang på gang til, ”at Maria var en ganske almindelig ung pige. Hun blev ikke udvalgt til at føde Guds søn på grund af sin egen fortjeneste, sine dyder eller skønhed, men udelukkende af Guds nåde”. Og som Lisbeth Smedegaard Andersen fortsætter: ”De mange forsøg på i tidens løb at op-høje hende til at være mere end et menneske underminerer selve grundlaget for inkarnationen, som er, at Gud møder os her i den skabte verden, og at han handler gennem almindelige mennesker. At forstå Maria i hendes menneskelighed er at acceptere vores eget kald som Guds almindelige og uperfekte, kaldede og elskede folk” (s. 17).

De findes – kvinder, der klarer den – mennesker, der tager handsken op og kommer tilbage til livet – og så videre. Ikke på heroisk vis. Ikke uden nogensinde at gå ned eller være slået ud. Men ved igen, af Guds nåde (!), at rejse sig. Igen at vente sig.

Rejse sig, selv uden ben(!), som digteren Birthe Arnbak fortalte om det i et interview om knap 80 år gammel at blive lam i begge sine ben: ”Jeg fik en depression, da jeg for to år siden ikke mere kunne gå. Jeg har ellers altid været glad for livet. Men dengang var det, som om alt blev gråt. Og jeg havde ikke været spor ked af at dø. Men da jeg lå og havde det så dårligt, fik jeg det ene glimt efter det andet fra min barndom. Disse glimt ville jeg gerne fæstne. Endnu havde jeg altså noget, jeg skulle nå at fortælle. Og da jeg fik det bedre, begyndte jeg at skrive. Jeg havde billederne inde i mig og skulle bare sortere”.

Ord sættes på og nyt liv bliver til. ”Lad det

ske mig efter dit ord”, siger Maria til englen Gabriel. ”Lad det ske mig efter dit ord”. Som Mother Marys visdomsord lyder i Beatles-sangen om ham eller hende, som kuldslået søger ly og læ hos Mother Mary: ”Let it be”. Lad det ske, det som skal ske. Og det begynder meget vel med at lade det være det, det er – dit liv lige nu – ”Let it be!” Lad det være det, det er, og lad det (så) blive til det, det kan!

Hvor godt at kunne leve i forventningen om alt muligt godt, også selvom det ikke altid er det. Så vi alle må kunne finde lovsangstonen, som Maria gør det nu på Mariæ bebudelsesdag, og med lovsang til Gud sige Gud tak for alt det, vi ikke har at takke os selv for, men som er ren og skær nådegave. – Der røg en time i nat. Vi skal nok få den igen. Og mange andre med. Gudskelov!

Ude i nybyggede Østerhåb Kirke i Torsted vest i Horsens hænger i kirkens høje lyse rum godt og vel fyrrer lamper formet som, ja, fugle. Lysende lærker, duer, svaler eller hvad du nu vil. Formen er stram og enkel. Så enkel, at Østerhåbsslampen også udmærket kan ses som en opslået bog. En lysende opslået bog.

En bog til ”sand oplysning”, som vi vil kunne sige det i kirkens sprog. Måske Biblen med dens mange uforglemmelige historier. Bedst af alle den om ”Menneskesønnen”.

Selv sad jeg en martssøndag til gudstjeneste i Østerhåb Kirke og så Østerhåbsslampen som, ikke en bibel, men en salmebog. En opslået og således lysende salmebog. Og samtidig som en svale med al den lettelse og forårsfryd og himmelflugt, svalen repræsenterer. Himmelflugt koblet med klodeglæde. Ikke

Redaktion
Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
Egevej 4
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

bare ud i det blå men ind i det nære. Ind i det daglige. Som når barndommens svaler med fuld fart og forunderligt præcist dykkede ned og fløj ind ad staldens sommeråbne vinduer med føde til unger og afkom.

”Gid i vort lille Himmerig / Guds ord os så husvale,” som vi synger det i en af Grundtvigs kirkesalmer. ”Husvale” er et af kirkens gode gamle ord, som udtryk for trøst, for løftelse og lettelse. Og med al den mulige ordleg, og livsleg med, som kirken og dens budskab inviterer os til, tillader jeg mig at tænke et lille mere ind i husvale, og takker for Østerhåbs hussvale! Endda hussvaler i flok og følge. Mere end fyrre, svævende over kirkeskibet i himmelrummet spejlende de opslåede salmebøger derned på bænkene. Og med klart lysende opfordring og hjælp til at vi som kirkegængere i kirkeskibet bryder ud i salmesang og i slægt med Maria på Mariæ bebudelsesdag svaler os heri. Fordi, sagt med lysende klare, livsløftende ord af Grundtvig i en anden af salmebogens salmeperler:

Min sjæl, du har af alt på jord
i tanken og din tunges ord
de allerbedste vinger,
og friest er dit åndefang,
når dybt du drager det i sang,
så højt i sky det klinger.

Men se, for at vi nu ikke fuldstændigt letter og helt mister jordforbindelsen, for det er på ingen måde evangeliets hensigt, så lad os med såvel salmedigteren som vor Herre selv komme lidt ned på jorden igen. Lande blidt

her hvor vi alle, af Guds nåde, skal leve endnu en tid og i Guds rige engang til evig tid. Lad os lande her sidst i marts, hvor alting, trods kulderester, emmer af kommende nyt liv, af lys og liv og varme. Og lad os gøre det med de fine, fine vers Lisbeth Smedegaard Andersen slutter bogen om *Guds moder og himlens veninde* med – Maria som med lysende lovsang gav rum for vor Herres komme her til jord:

Slentrer i regnklare parker
finder en dybblå viol
tæt ved en bænk hvor min skaber
gemte lidt kuldslået sol

sætter mig læser lidt adspredt
spurve med ho’det på sned
skriver egyptisk i gruset
stilheden strømmer af sted

vinden – måske er det ånden –
blæser præcis som den vil
bladrer i bogen så tanker
flyver og nyt bliver til

noget er altid på færde
her mellem himmel og jord
englen der kom til Maria
flyver omkring hvor vi bor

går ved min side om dagen
våger i nætternes ro
lægger Guds ord i mit hjerte
der skal han leve og gro

Ånden – måske er det vinden –
forårsberuset og blid
stryger mig kærligt på kinden
marts er forundringens tid.

Amen.

Gudmund Rask Pedersen
Vær og Nebel sogne, Horsens.

Salmer:
71, 441, 69, 325, 10